

VIETĒJĀ INICIATĪVA LAUKU TERITORIJĀ

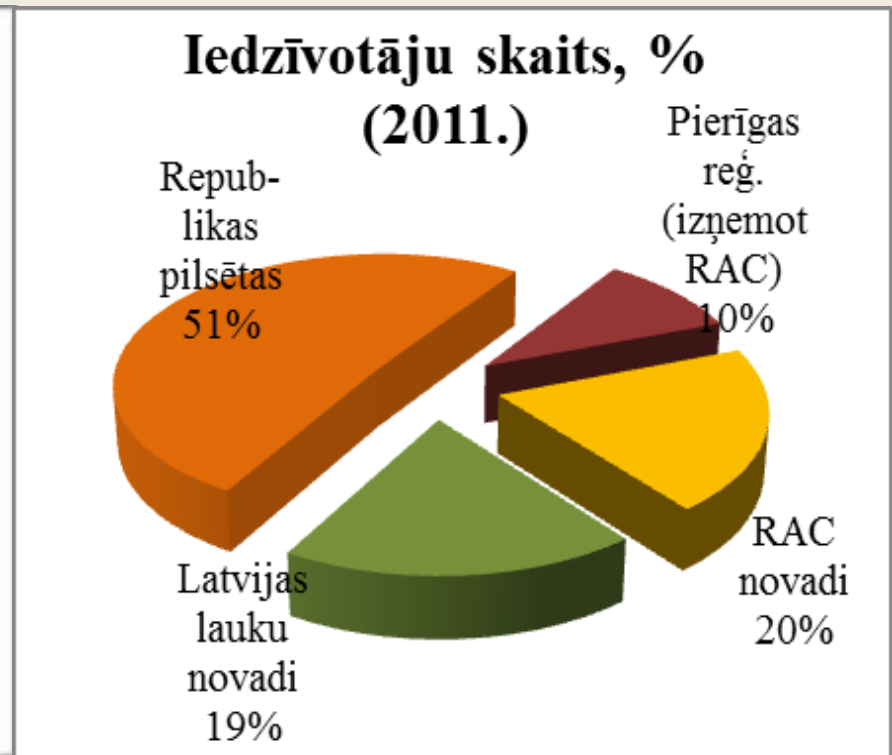
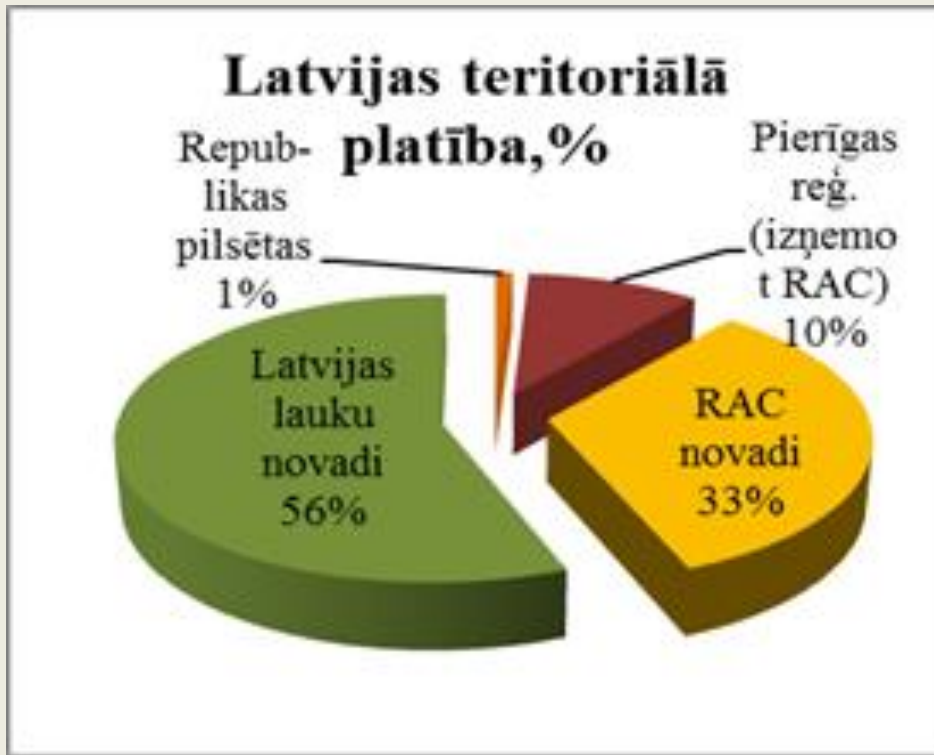
(2014.-2020.PLĀNOŠANAS PERIODĀ)

ZM KONFERENCE «ESI INFORMĒTS UN RAŽO
LAUKOS»

2013

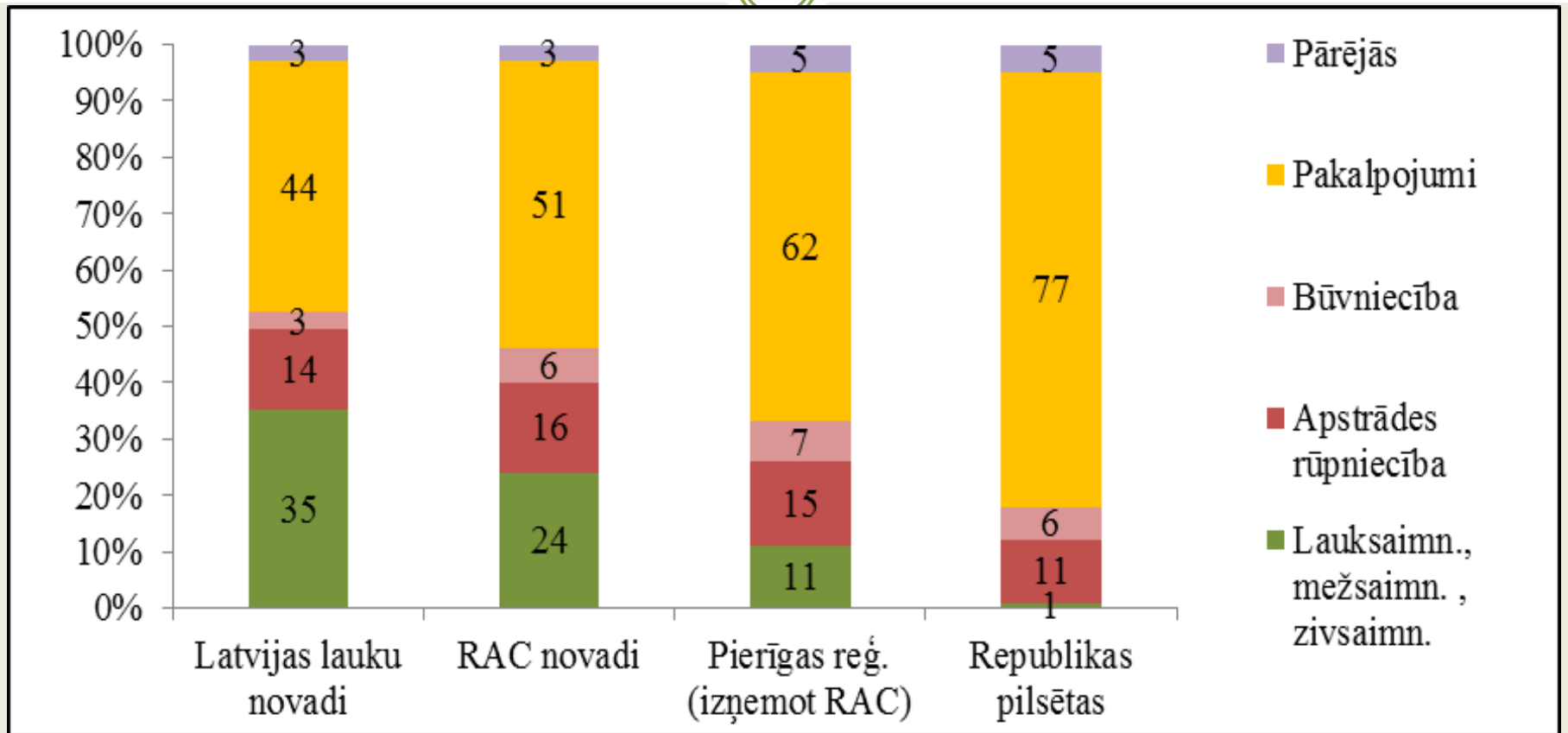
LAUKU TELPA (I)

LATVIJAS TERITORIJAS STRUKTŪRA UN IEDZĪVOTĀJU SKAITS, %

Avots: „[Latvijas lauku telpas attīstība un tās iespējamie nākotnes scenāriji](#)”

LAUKU TELPA (II)

NODARBINĀTĪBA STRUKTŪRA PA NOZARĒM (NACE2. RED,) 2010.G. DEC.

Avots: „[Latvijas lauku telpas attīstība un tās iespējamie nākotnes scenāriji](#)”

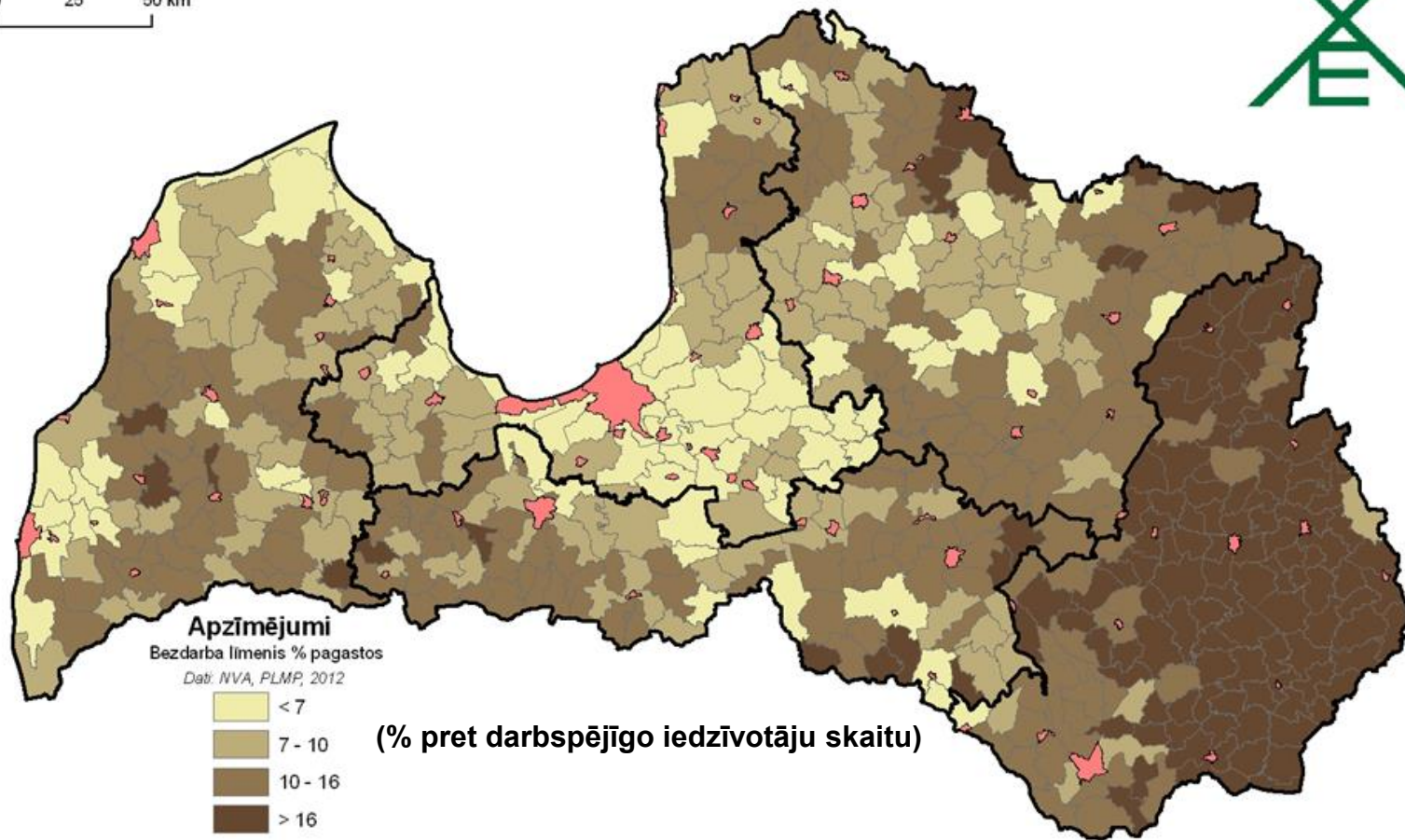
Galvenās ekonomikas nozares lauku teritorijā ir lauksaimniecība, mežsaimniecība un mežīstrāde

LAUKU TELPA (III)

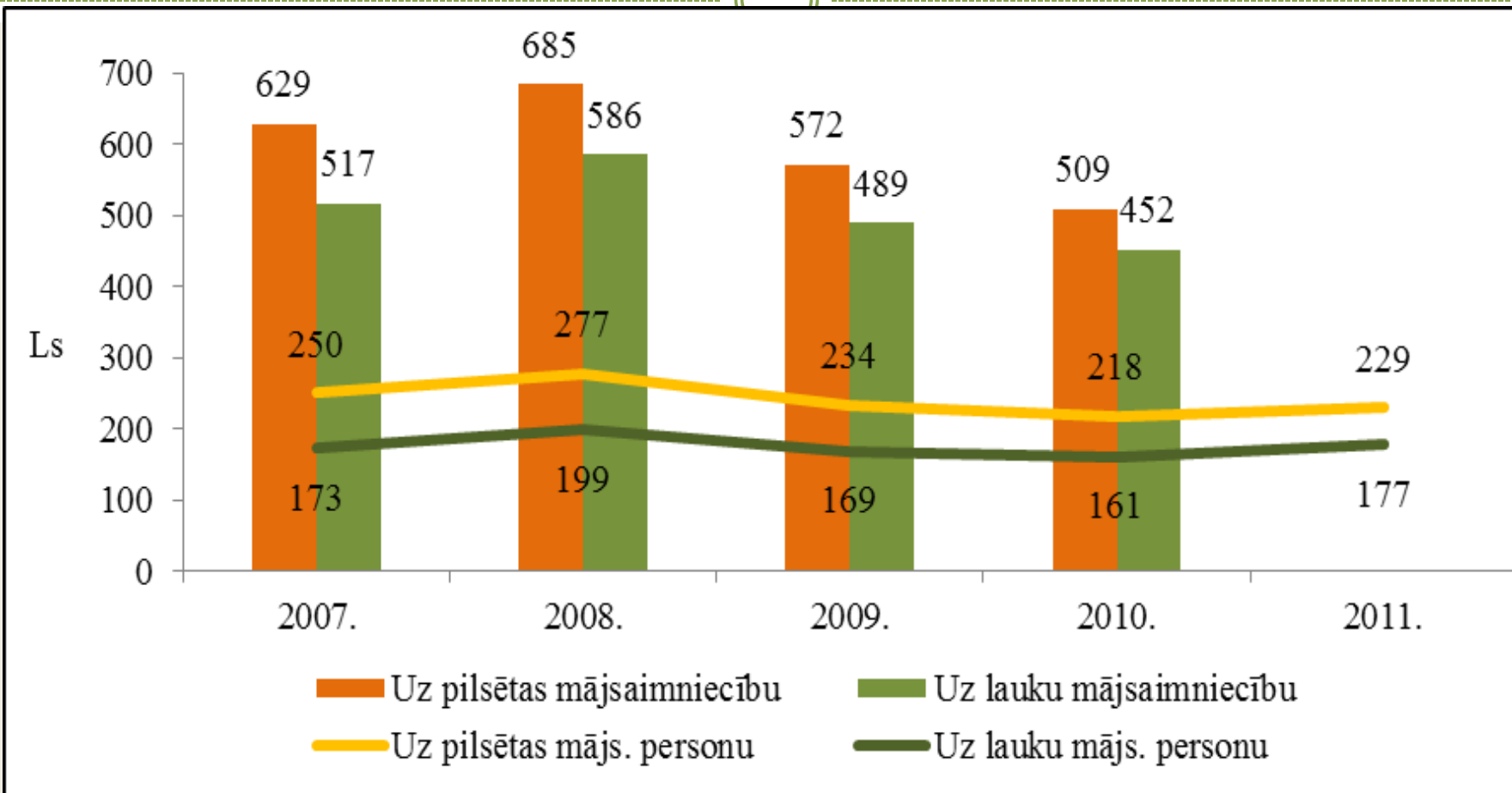

BEZDARBA LĪMENIS PAGASTOS 2011.GADA BEIGĀS

0 25 50 km

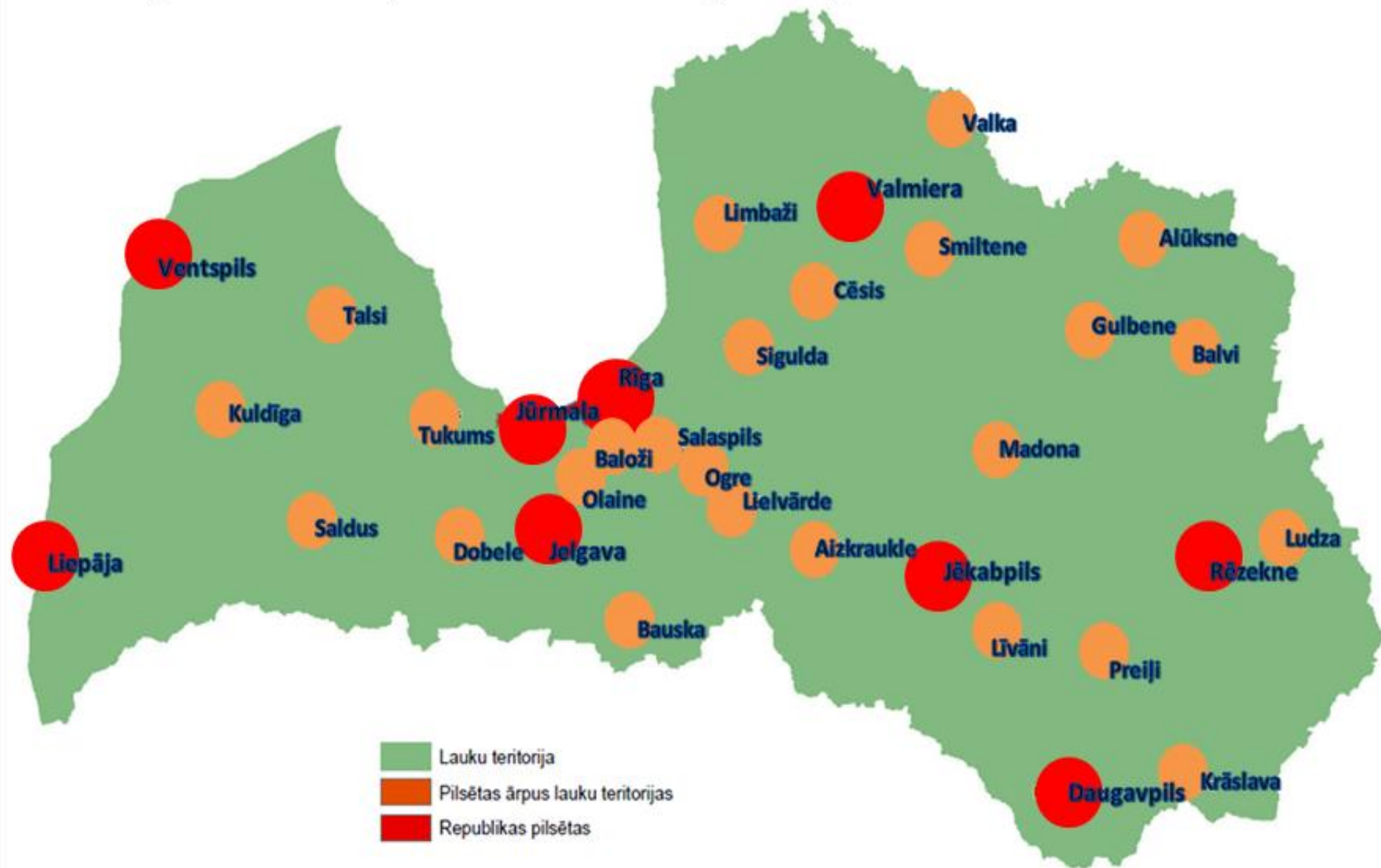

LAUKU TELPA (IV)

MĀJSAIMNIECĪBU RĪCĪBĀ ESOŠIE IENĀKUMI UN IENĀKUMI VIDĒJI UZ VIENU MĀJSAIMNIECĪBAS PERSONU MĒNESĪ

Lauku teritorija
(pēc CSP iedzīvotāju skaita datiem uz 2013.g. sākumu)

PASĀKUMI, KAS VĒRSTI, LAI IEDZĪVOTĀJUS MOTIVĒTU PALIKT LAUKOS

- ❑ **Pamatpakalpojumi** – pasākums pašvaldībām, lai uzlabotu lauku ceļus (*ZM*)
- ❑ **LEADER pieejas pasākumi** – iedzīvotāju vietējās dzīves sakārtošanas un uzlabošanas pasākumi (*ZM*)
- ❑ **Finanšu instrumenti** – atvieglots kredīts, atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai (*EM, ZM*)

«PAMATPAKALPOJUMI UN CIEMATU ATJAUNOŠANA LAUKU APVIDOS»

- **Pasākuma mērķis** – Veicināt pašvaldību ceļu attīstību lauku teritorijā (grants ceļi), **prioritāri** nodrošinot piekļuvi **ar lauksaimniecisko ražošanu saistītām darbības vietām.**
- **Atbalsta saņēmējs - pašvaldība**
- **Pasākuma īstenošanas vieta – Lauku teritorija**
- visa Latvijas teritorija, izņemot republikas pilsētas un novadu teritoriālās vienības – pilsētas ar iedzīvotāju skaitu virs 5000.
- **Finansējuma apjoms** – Pašvaldību ceļiem – **89 miljoni LVL.**

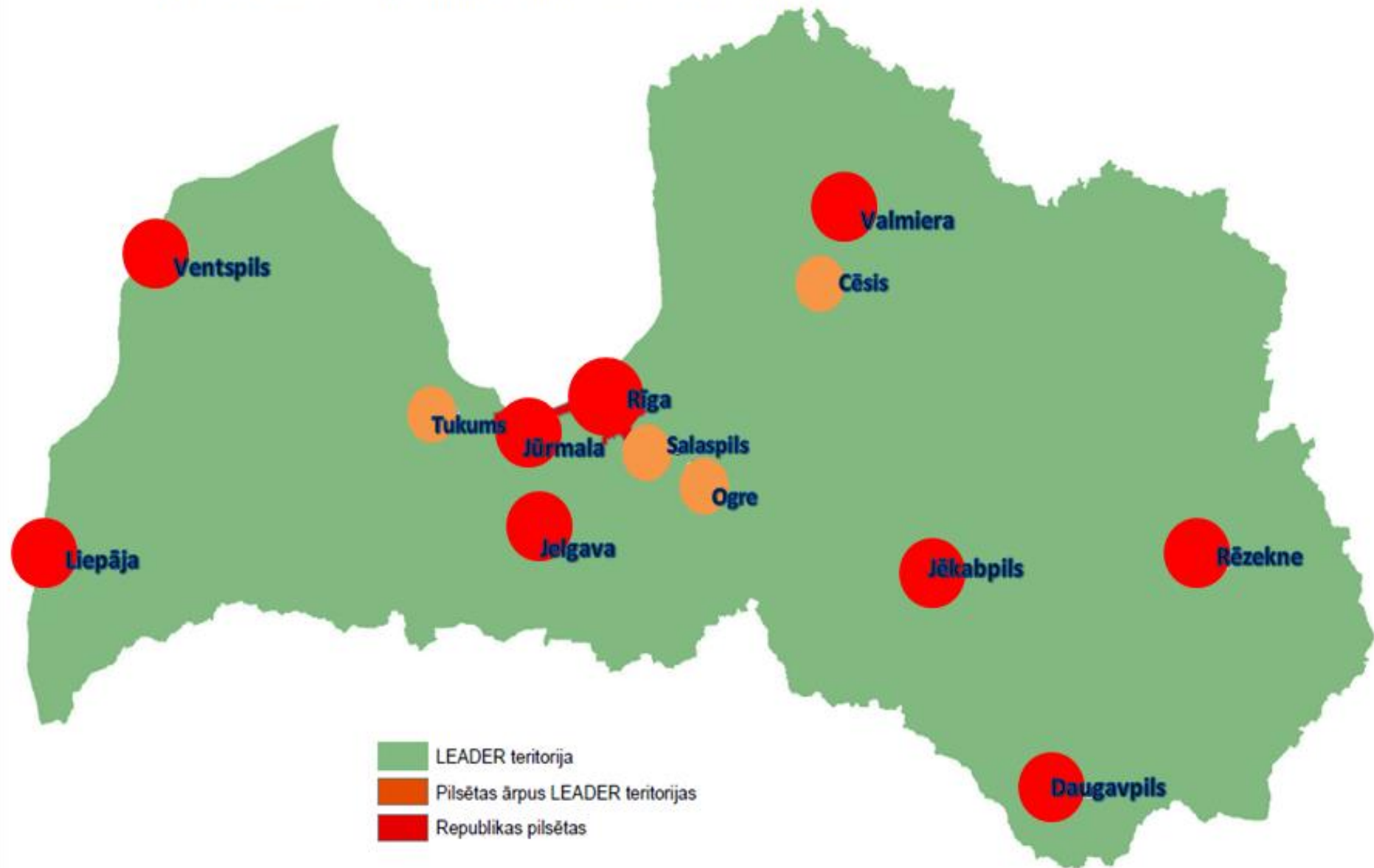
KAS IR LEADER PIEEJA?

LEADER ir metode lauku attīstības ierosināšanai un īstenošanai vietējās lauku kopienās, **tas nav stingri noteikts veicamo pasākumu kopums.**

Viens no LEADER svarīgākajiem principiem ir pieeja „**no apakšas uz augšu**”, kad iniciatīva nāk no vietējiem iedzīvotājiem, iesaistoties savas teritorijas problēmu identificēšanā un risināšanā.

LEADER teritorija
(pēc CSP iedzīvotāju skaita datiem uz 2013.g. sākumu)

KAS IR VIETĒJĀ RĪCĪBAS GRUPA?

- **LEADER pasākumu īsteno Vietējā rīcības grupa (VRG)**, kas ir publisko un privāto partneru apvienība (biedrība), kas darbojas noteiktā lauku teritorijā ar iedzīvotāju skaitu robežās no 10 līdz 65 tūkstošiem
- VRG izstrādā **vietējās attīstības stratēģiju**, kas nosaka un pamato vietējās teritorijas attīstības prioritātes un pārmaiņu nepieciešamību un pārvalda LEADER finansējumu

VRG TERITORIJAS UZ LATVIJAS KARTES ŠODIEN

*8 VRG ar iedzīvotāju skaitu
teritorijā zem 10'000*

*LEADER pieeja ir īstenojama visā Latvijas lauku teritorijā,
ieskaitot pilsētas, kurās iedzīvotāju skaits ir līdz 15000*

LEADER PIEEJA

No ELFLA finansējuma LEADER īstenošanai novirzīti ~**45milj.LVL**, kas ir 5% no kopējā ELFLA

Atbalsta saņēmēji ir biedrības un nodibinājumi, vietējās pašvaldības, citas juridiskas vai fiziskas personas, kas projektu realizē vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijā.

INDIKATĪVIE ATBALSTA NOSACĪJUMI

- Atbalsta apmērs vienam projektam – **līdz 50 000 EUR, uzņēmējdarbības infrastruktūras projektiem līdz 100 000 EUR.**
- Atbalsts tiek piešķirts projektiem, kas atbilst vietējai attīstības stratēģijai.

VIETĒJO PRODUKTU IEKĻAUSĀNAS UN RAŽOTĀJU LĪDZDALĪBAS VEICINĀŠANA PAŠVALDĪBU IESTĀŽU PĀRTIKAS IEPIRKUMOS

- Lai sekmētu vietējo produktu iekļaušanu un vietējo ražotāju piedalīšanos pašvaldību iestāžu iepirkumos, **ir jābūt ieinteresētībai visos līmeņos** – pašvaldību vadības, iestāžu vadības un atbildīgo darbinieku un, protams, pašu ražotāju.
- Piedalīšanās iepirkumos ražotājiem ir izaicinājums, jo prasa nodrošināt **regulāras piegādes un sadarbību ar citiem ražotājiem** sortimenta nodrošināšanā, kā arī nopietnus ieguldījumus uzglabāšanas būvēs un transporta līdzekļos.
- Iepirkuma dokumentācijas pielāgošana, lai tajā varētu piedalīties vietējie ražotāji, prasa rūpīgu papildus pašvaldības iepirkumu speciālistu darbu.

VIETĒJO IEDZĪVOTĀJU IESAISTĪŠANĀS LEADER PIEEJAS PASĀKUMU VEICINĀŠANA

Svarīgi ir sazināties ar savā teritorijā esošo vietējo rīcības grupu!!!

Būt atvērtiem sadarbībai!!!

Iesaistīties vietējās teritorijas iniciatīvās!!!

LABĀ PRAKSE: ATBALSTS MĀJRAŽOŠANAI

LABĀ PRAKSE: DELIKATEŠU GROZS

Vietējās rīcības grupas loma vietējo ražotāju produkcijas popularizēšanā

Vietējā rīcības grupa izstrādā un īsteno vietējo attīstības stratēģiju

LABĀ PRAKSE: BRĪVĀ LAIKA PAVADĪŠANAS, AKTĪVAS ATPŪTAS NODROŠINĀŠANA UN DZĪVES KVALITĀTES UZLABOŠANA

AR KO MĒS VARAM BŪT ĪPAŠI!!!

- **Specializēšanās atsevišķos produktos** un aktīva savstarpēja tirgošanās ar citām valstīm

(Baltijas Starptautiskā ekonomikas politikas studiju centra izpilddirektors A.Vanags un Rīgas Ekonomikas augstskolas Ekonomikas nodaļas vadītājs M.Hansens)

- “Ražot nišas produktus ir izdevīgi, taču tiem ir jābūt **kvalitatīviem** un ar stabilu ilgtermiņa noieta tirgu”

(Rīgas piena kombināta sabiedrisko attiecību vadītāja Līga Rimšēviča)

- Nišas produktu priekšrocība Latvijas gadījumā ir arī tā, ka "tajos jāiegulda **vairāk izdomas**, nevis materiālo resursu“

(Stendera ziepju fabrikas vadītājs Jānis Bērziņš)

CIK NOZĪMĪGAS IR AKTIVITĀTES NIŠAS PRODUKCIJAS RAŽOŠANAI UN VIRZĪŠANAI LĪDZ PATĒRĒTĀJAM?

- Mājražošana, mājamatniecība, bioloģiskā jeb ekoloģiskā lauksaimniecība
- Apmācības nišas produktu mārketiņgā (+praktiskās apmācības, pieredzes apmaiņa citās saimniecībās)
- Zemnieku/ražotāju tirdziņi (kopdarbības projekti)
- Atbalsts zīmolu izveidošanai
- Starpteritoriālā sadarbība (starp VRG, iesaistot vietējos iedzīvotājus) – festivālu organizēšana vietējo (nišas) produktu popularizēšanai, tūrisma aktivitātes

VAI NEPIECIEŠAMS VEICINĀT SADARBĪBAS AKTIVITĀTES? JA, JĀ, TAD KĀDAS?

Iespējamās sadarbības aktivitātes mazajiem uzņēmējiem/ražotājiem

- Tehniskais aprīkojums, iekārtas, IT
- Loģistikas bāzes / savākšanas punkta izveide
- Īso piegāžu ķēžu veicināšanas pasākumi (piem., reklāma, tirgus izpēte)
- Mīkstās aktivitātes (piem., mārketingas, apmācības)

Sadarbībā ar VRG

- Starpteritoriālā sadarbība
- Starpvalstu sadarbība

PALDIES PAR UZMANĪBU!